T083 TKL 1 (34) 1509 Luận Đại Trí Độ 14.Giải Thích Nguyện Phóng Quang P2

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 401

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ

QUYEÅN 8

GIAÛI THÍCH PHOÙNG QUANG Phaàn 2

KINH: Baáy giôø, Theá Toân duøng aùnh saùng thöôøng chieáu khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, vaø ñeán theá giôùi cuûa chö Phaät nhieàu nhö caùt soâng Haèng ôû phöông Ñoâng, cho ñeán möôøi phöông cuõng nhö vaäy. Neáu coù chuùng sanh gaëp ñöôïc aùnh saùng aáy, chaéc chaén ñöôïc A-naäu-ña-la Tam- mieäu Tam Boà-ñeà. LUAÄN: Hoûi: Treân ñaõ noùi toaøn thaân mæm cöôøi vaø loã chaân loâng phoùng aùnh saùng, nay vì sao coøn phoùng aùnh saùng thöôøng ñeå chieáu möôøi phöông? Ñaùp: Coù ngöôøi thaáy aùnh saùng laï, baûo ñoù khoâng phaûi aùnh saùng cuûa Phaät. Thaáy aùnh saùng cuûa Phaät lôùn daàn thì taâm sanh hoan hyû, noùi ñoù thaät laø aùnh saùng cuûa Phaät, neân chaéc chaén ñaït ñeán A-naäu-ña-la Tam-mieäu Tam Boà-ñeà. Hoûi: Theá naøo laø aùnh saùng thöôøng? Ñaùp: Boán beân thaân Phaät ñeàu coù aùnh saùng moät tröôïng, khi Boà-taùt sanh ra lieàn coù. Ñoù laø trong ba möôi hai töôùng goïi laø töôùng tröôïng quang. Hoûi: Vì sao aùnh saùng cuûa Phaät thöôøng moät tröôïng maø khoâng nhieàu hôn? Ñaùp: AÙnh saùng thöôøng cuûa chö Phaät thì voâ löôïng, thöôøng chieáu möôøi phöông theá giôùi. Ñöùc Phaät Thích-ca Maâu-ni coù thaàn thoâng vaø aùnh saùng nôi thaân voâ löôïng, hoaëc moät tröôïng, traêm tröôïng, ngaøn tröôïng, vaïn öùc cho ñeán khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, cho ñeán caû möôøi phöông, nhö phaùp thöôøng cuûa chö Phaät. Nhöng vì chuùng sanh ôû trong ñôøi nguõ tröôïc ít ñöùc ít trí, neân chæ hieän ra aùnh saùng moät tröôïng, neáu hieän ra aùnh saùng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 402

nhieàu hôn thì hieän chuùng sanh phöôùc moûng, caên ñoän, maét khoâng kham noåi aùnh saùng ñoù. Nhö ngöôøi thaáy thaân trôøi, thì con maét bò môø, vì aùnh saùng

maïnh maø maét yeáu. Neáu chuùng ta coù lôïi caên phöôùc troïng thôøi Phaät seõ hieän ra aùnh saùng voâ löôïng. Laïi nöõa, coù ngöôøi do thaáy aùnh saùng thöôøng cuûa Phaät, sanh taâm hoan hyû maø ñöôïc ñoä, cuõng nhö Quoác vöông ñem ñoà aên thöôøng coøn laïi cho keû döôùi, ngöôøi nhaän ñöôïc raát vui. Phaät cuõng nhö vaäy, coù ngöôøi thaáy caùc thöù aùnh saùng khaùc thì taâm khoâng hoan hyû, maø thaáy aùnh saùng thöôøng cuûa Phaät thì chaéc chaén ñaït ñeán A-naäu-ña-la Tam-mieäu Tam Boà-ñeà. KINH: Baáy giôø, Theá Toân hieän ra töôùng löôõi roäng daøi phuû khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, vui veû mæm cöôøi. Töø löôõi aáy phoùng ra voâ löôïng ngaøn vaïn öùc aùnh saùng, moãi aùnh saùng aáy hoùa thaønh hoa baùu saéc vaøng kim ngaøn caùnh. Treân caùc hoa aáy ñeàu coù hoùa Phaät ngoài kieát-giaø, thuyeát saùu ñoä Ba-la-maät. Chuùng sanh nghe ñöôïc, chaéc chaén ñöôïc A-naäu-ña-la Tam- mieäu Tam Boà-ñeà. Cho ñeán caùc theá giôùi cuûa chö Phaät ôû möôøi phöông nhieàu nhö caùt soâng Haèng ñeàu cuõng nhö vaäy. LUAÄN: Hoûi: Nhö Phaät Theá-Toân, Ñaïi ñöùc toân troïng, vì sao hieän ra löôõi roäng daøi coù veû nhö töôùng thaáp keùm? Ñaùp: ÔÛ treân ñaõ phoùng ra ba thöù aùnh saùng chieáu ñeán möôøi phöông chuùng sanh, khieán cho ñöôïc ñoä thoaùt. Nay muoán chính mieäng noùi ra Ñaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Ñaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät raát saâu xa khoù hieåu khoù bieát, khoù coù theå tín thoï, cho neân hieän ra töôùng löôõi roäng daøi ñeå laøm chöùng. Töôùng löôõi nhö vaäy, noùi ra aét chaân thaät. Nhö xöa coù moät laàn Phaät ôû nöôùc Xaù-baø-ñeà, thoï tueá xong, A-nan theo Phaät du haønh caùc nöôùc. Khi Phaät saép ñeán thaønh cuûa Baø-la-moân, vua cuûa thaønh Baø-la-moân voán bieát Phaät coù thaàn ñöùc hay chuyeån hoùa chuùng sanh, caûm ñoäng taâm moïi ngöôøi, neân nghó raèng nay ñi ñeán ñaây, thì ai coøn thích ta nöõa! Vua lieàn ra leänh caám: “Neáu ai cuùng cho Phaät aên, nghe Phaät noùi thì bò phaït naêm traêm tieàn vaøng”. Sau khi coù leänh, Phaät ñeán nöôùc ñoù, cuøng A-nan oâm baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Moïi ngöôøi trong thaønh ñeàu ñoùng cöûa khoâng tieáp, neân Phaät oâm baùt khoâng maø ra khoûi thaønh. Luùc aáy, trong moät gia ñình coù ngöôøi tôù giaø, caàm chaäu beå ñöïng ñoà thiu ra khoûi cöûa ñeå lieäng, thaáy Phaät Theá-Toân oâm baùt khoâng ñi ñeán, ngöôøi tôù giaø thaáy töôùng haûo cuûa Phaät saéc vaøng, loâng traéng, nhuïc keá, aùnh saùng moät tröôïng, maø bình baùt troáng khoâng chaúng coù ñoà aên. Thaáy roài baø aáy suy nghó: “Thaàn nhaân nhö theá, ñaùng aên ñoà aên cuûa Trôøi, nay töï haï mình caàm baùt ñi xin, chaéc vì loøng ñaïi töø thöông xoùt heát thaûy”, roài lieàn sanh loøng tin thanh tònh, muoán cuùng döôøng ñoà ngon,

maø khoâng laøm sao ñöôïc nhö nguyeän. Hoå theïn, baø aáy thöa vôùi Phaät: “Toâi nghó muoán doïn böõa cuùng döôøng maø khoâng theå ñöôïc, nay ñoà aên xaáu teä naøy, Phaät caàn thì nhaän laáy”. Phaät bieát taâm ngöôøi kia tín kính thanh tònh, neân ñöa bình baùt ra nhaän ñoà cuùng thí ñoù. Phaät lieàn cöôøi, phaùt ra aùnh saùng naêm saéc, chieáu khaép trôøi ñaát, roài trôû laïi nhaäp vaøo töôùng giöõa hai chaân maøy. A-nan thaáy theá quyø thaúng chaép tay baïch Phaät: “Kính thöa Theá Toân! Nay nhaân duyeân naøo maø Ngaøi cöôøi, xin cho con ñöôïc nghe yù nghóa aáy”. Phaät baûo A-nan: “Thaày coù thaáy baø giaø ñem loøng tín vöøa cuùng thöùc

aên cho Phaät chaêng?" A-nan thöa: "Baïch Theá Toân! Con coù thaáy". Phaät noùi: "Baø giaø aáy do cuùng Phaät aên maø trong möôøi laêm kieáp, ôû treân coõi trôøi vaø trong coõi ngöôøi, thoï phöôùc baùo khoaùi laïc, khoâng bò ñoïa aùc ñaïo, sau seõ ñöôïc laøm thaân nam, xuaát gia hoïc ñaïo thaønh Bích-chi Phaät vaø nhaäp Voâ-dö Nieát-baøn". Baáy giôø caïnh Phaät coù moät Baø-la-moân ñöùng ñoù, noùi keä: OÂng laø doøng Nhaät chuûng Saùt-lôïi, Thaùi töû cuûa Tònh-phaïn Quoác vöông, Chæ vì aên maø ñaïi voïng ngöõ, Ñoà thuùi aáy, coù baùo gì! Baáy giôø Phaät ñöa löôõi roäng daøi phuû caû maét leân ñeán chaân toùc, noùi vôùi Baø-la-moân: "OÂng thaáy trong kinh saùch noùi ngöôøi coù löôõi nhö theá naøy maø noùi doái chaêng?" Baø-la-moân thöa: "Neáu ngöôøi coù löôõi phuû ñeán muõi, noùi ñaõ khoâng hö doái, huoáng gì phuû ñeán chaân toùc. Taâm toâi tin Phaät chaéc chaén khoâng voïng ngöõ, nhöng chæ khoâng hieåu vì sao boá thí moät ít maø ñöôïc quaû baùo nhieàu nhö vaäy?" Phaät noùi vôùi Baø-la-moân: "OÂng coù bao giôø thaáy nhöõng vieäc hy höõu khoù thaáy ôû giöõa ñôøi chaêng?" Baø-la-moân thöa: "Ñaõ thaáy. Toâi coù laàn ñi vôùi ngöôøi Baø-la-moân, giöõa ñöôøng thaáy boùng cuûa moät caây Ni-caâu-loâ-ñaø phuû caû naêm traêm coã xe cuûa khaùch buoân, maø boùng caây vaãn khoâng heát. AÁy laø vieäc hy höõu khoù thaáy". Phaät hoûi: "Haït gioáng cuûa caây aáy lôùn hay nhoû?" Baø-la-moân ñaùp: "Lôùn baèng moät phaàn ba haït caûi". Phaät noùi: "Ai seõ tin lôøi oâng, caây to theá maø haït gioáng laïi raát nhoû?" Baø-la-moân thöa: "Thaät vaäy, thöa Theá Toân, chính maét toâi thaáy chöù khoâng phaûi hö doái" Phaät noùi: "Ta cuõng nhö vaäy, thaáy baø giaø aáy tín taâm thanh tònh, cuùng thí cho Phaät, ñöôïc quaû baùo lôùn. Cuõng nhö caây aáy, nhaân ít maø quaû baùo nhieàu. Laïi do phöôùc ñieàn toát cuûa Nhö Lai maø ñöôïc nhö vaäy". Baø-la-moân taâm khai yù toû, naêm voùc saùt ñaát, xin saùm hoái vôùi Phaät: "Taâm toâi muø môø, ngu si khoâng tin Phaät". Phaät thuyeát moãi moãi phaùp cho oâng. Nghe roài, chöùng ñöôïc ñaïo quaû thöù nhaát, töùc thôøi oâng ñöa tay maø caát to tieáng noùi: "Heát thaûy moïi ngöôøi, cöûa cam loà ñaõ môû, vì sao khoâng ra!" Taát

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 404

caû caùc Baø-la-moân ôû trong thaønh, ñeán naïp naêm traêm tieàn vaøng cho vua, ñeå röôùc Phaät maø cuùng döôøng, vaø ñeàu noùi: "Ñöôïc muøi vò cam loà, thì coøn ai tieác gì naêm traêm tieàn vaøng aáy?" Moïi ngöôøi ñeàu ñi ñeán Phaät, leänh caám bò phaù. Vua Baø-la-moân aáy cuõng theo thaàn daân quy maïng Phaät phaùp. Heát thaûy ngöôøi trong thaønh ñeàu ñöôïc tònh tín. Nhö vaäy, Phaät hieän ra töôùng löôõi roäng daøi laø vì nhöõng ngöôøi baát tín aáy. Hoûi: Nhö vì Baø-la-moân hieän ra töôùng löôõi phuû caû maët, maø aùnh saùng cuûa töôùng löôõi vì sao laïi phuû ñeán ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi? Ñaùp: Löôõi phuû maët ñeán chaân toùc, laø vì söï tin nhoû, nay vì Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø ñaïi söï höng khôûi neân hieän töôùng löôõi roäng daøi phuû caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi. Hoûi: Ngöôøi ôû trong moät thaønh taát caû thaáy ñöôïc töôùng löôõi phuû caû maët aáy coøn laø khoù, huoáng gì nay noùi Ñaïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, taát caû ñaïi hoäi, voâ löôïng chuùng töø phöông naøy vaø phöông khaùc taäp laïi maø ñeàu thaáy caû sao? Laïi maét ngöôøi thaáy ñöôïc khoâng quaù vaøi daëm, nay noùi khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, khoâng

phaûi laø to lôùn khoù tin laém sao? Ñaùp: Phaät duøng phöông tieän gia hoä thaàn löïc, coù theå laøm cho chuùng sanh ñeàu thaáy töôùng löôõi phuû caû ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi naày. Neáu khoâng ñöôïc Phaät gia hoä thaàn löïc, thôøi tuy haøng Thaäp truï Boà-taùt cuõng khoâng bieát taâm Phaät. Neáu ñöôïc Phaät gia hoä thaàn löïc, thì cho ñeán suùc sanh cuõng coù theå bieát taâm Phaät. Nhö trong Haäu-phaåm cuûa Kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät noùi: "Heát thaûy chuùng sanh ñeàu thaáy phaùp hoäi cuûa Phaät A-suùc ôû tröôùc maét. Cuõng nhö khi Phaät noùi veà theá giôùi ñuû thöù nghieâm tònh cuûa Phaät A-di-ñaø, A-nan xin nguyeän muoán thaáy, Phaät lieàn laøm cho heát thaûy chuùng hoäi ñeàu thaáy theá giôùi nghieâm tònh cuûa Phaät Voâ-Löôïng-Thoï. Thaáy töôùng löôõi cuûa Phaät cuõng nhö vaäy, Phaät duøng töôùng löôõi roäng daøi phuû khaép ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, roài sau ñoù Ngaøi cöôøi. Nhaân duyeân cöôøi ñaõ noùi nhö treân. Hoûi: ÔÛ tröôùc ñaõ phoùng aùnh saùng cuûa töôùng löôõi, nay vì sao töø löôõi laïi phoùng aùnh saùng? Ñaùp: Vì muoán cho heát thaûy caøng tin gaáp boäi. Laïi vì saéc cuûa töôùng löôõi nhö san hoâ aùnh saùng vaøng trong saùng, cuøng nhau phaùt khôûi, neân laïi phoùng aùnh saùng. Laïi nöõa, caùc aùnh saùng aáy bieán thaønh hoa baùu saéc vaøng ngaøn caùnh, töø töôùng löôõi hieän ra hoa baùu saéc vaøng ngaøn caùnh aáy, aùnh saùng chieáu suoát nhö maët trôøi môùi moïc. Hoûi: Vì sao trong aùnh saùng bieán hoùa laøm hoa baùu aáy?

Ñaùp: Vì Phaät muoán ngoài. Hoûi: Giöôøng coù theå ngoài, haø taát Hoa sen? Ñaùp: Giöôøng laø choã ngoài cuûa haøng baïch y theá gian. Laïi vì Hoa sen meàm saïch, muoán hieän thaàn löïc, coù theå ngoài leân treân ñoù maø hoa vaãn khoâng hoaïi. Laïi vì choã ngoài laøm taêng nghieâm dieäu phaùp. Laïi vì caùc hoa khaùc ñeàu nhoû, khoâng baèng hoa aáy thôm, saïch, lôùn. Hoa sen cuûa loaøi ngöôøi khoâng quaù moät thöôùc, coøn Hoa sen trong ao Maïn-ñaø-kyø-ni vaø ao A-na-baø-ñaït-ña lôùn baèng taøng xe. Hoa sen baùu treân Trôøi laïi lôùn hôn theá, neân coù theå ñeå kieát-giaø phu toïa. Hoa cuûa Phaät ngoài coøn hôn hoa aáy gaáp traêm ngaøn vaïn laàn. Laïi ñaøi Hoa sen nhö theá nghieâm tònh, thôm, ñeïp, coù theå ngoài. Laïi nöõa, luùc kieáp taän ñoát chaùy, taát caû ñeàu khoâng, do söùc nhaân duyeân phöôùc ñöùc cuûa chuùng sanh, gioù töø möôøi phöông thoåi ñeán, ñoái dieän nhau, xuùc chaïm nhau, caàm giöõ moät doøng nöôùc lôùn, treân doøng nöôùc coù moät ngöôøi ngaøn caùi ñaàu, hai ngaøn tay chaân, goïi laø Vó-nöõu, töø roán ngöôøi aáy xuaát ra Hoa sen dieäu baûo saéc vaøng ngaøn caùnh, aùnh saùng noù raát lôùn nhö muoân maët trôøi cuøng chieáu, trong hoa coù ngöôøi kieát-giaø phu toïa. Ngöôøi aáy laïi coù voâ löôïng aùnh saùng, goïi laø Phaïm-thieân vöông. Töø taâm Phaïm- thieân vöông sanh taùm ñöùa con, taùm ñöùa con sanh ra trôøi ñaát nhaân daân. Phaïm-thieân vöông ñaõ dieät saïch caùc daâm duïc, saân nhueá. Do ñoù, neân noùi: "Neáu coù ngöôøi tu thieàn, tònh haïnh, döùt töø daâm duïc, thì goïi laø thöïc haønh Phaïm ñaïo". Phaät Chuyeån phaùp luaân, goïi laø Phaùp luaân, hoaëc goïi laø Phaïm luaân. Phaïm-thieân vöông aáy ngoài treân hoa sen, neân chö Phaät tuøy theo theá tuïc, kieát-giaø phu toïa treân hoa sen, noùi saùu Ba-la-maät. Ngöôøi nghe ñöôïc phaùp aáy, chaéc chaén ñaït ñeán A-naäu-ña-la Tam-mieäu Tam Boà-ñeà. Hoûi: Thích-ca Vaên Phaät hoùa laøm voâ

löôïng ngaøn vaïn öùc chö Phaät, laøm sao coù theå noùi phaùp trong moät luùc? Nhö trong A-tyø-ñaøm noùi: “Trong moät luùc khoâng coù hai taâm, neáu luùc hoùa Phaät noùi, thì Hoùa chuû phaûi im laëng, luùc Hoùa chuû noùi thì hoùa Phaät cuõng phaûi im laëng, laøm theá naøo cuøng moät luùc maø ñeàu noùi saùu Ba-la-maät? Ñaùp: Noùi nhö theá laø caùch bieán hoùa cuûa haøng ngoaïi ñaïo vaø haøng Thanh-vaên. Coøn nhö Phaät bieán hoùa thì voâ löôïng do söùc tam muoäi khoâng theå nghó nghì, neân luùc Phaät töï noùi, thì cuõng voâ löôïng ngaøn vaïn öùc hoùa Phaät cuõng ñeàu noùi. Laïi caùc haøng ngoaïi ñaïo vaø Thanh-vaên khoâng theå laøm ra hoùa, coøn nhö Phaät Theá-Toân hoùa roài laïi laøm ra hoùa. Caùc ngoaïi ñaïo vaø haøng Thanh- vaên sau khi thaân dieät, khoâng theå löu laïi hoùa, coøn nhö Phaät Theá-Toân sau khi thaân dieät ñoä, vaãn coù theå löu laïi hoùa Phaät in nhö Phaät khoâng khaùc.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 406

Laïi nöõa, trong A-tyø-ñaøm, moät luùc khoâng coù hai taâm, nay Phaät cuõng nhö vaäy. Ñöông khi hoùa Phaät noùi, cuõng khoâng coù taâm, taâm Phaät nghó tôùi hoaù Phaät, muoán khieán hoaù Phaät noùi, lieàn noùi. Hoûi: Nay Phaät muoán noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, côù sao khieán hoùa Phaät noùi saùu Ba-la-maät? Ñaùp: Saùu Ba-la-maät vaø Baùt-nhaõ Ba-la-maät, laø moät phaùp khoâng khaùc. Naêm Ba-la-maät tröôùc maø khoâng coù ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì khoâng goïi laø Ba-la-maät. Nhö Ñaøn Ba-la-maät khoâng coù ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät thì bò chìm trong phaùp höõu taän cuûa theá gian, hoaëc ñöôïc thaønh A-la-haùn, Bích-chi Phaät ñaïo maø nhaäp Nieát-baøn. Neáu coù ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuøng hôïp laïi thì goïi laø Ba-la-maät, coù theå ñaït ñeán Phaät ñaïo; vì vaäy, Baùt- nhaõ Ba-la-maät cuøng vôùi naêm Ba-la-maät laø moät phaùp khoâng khaùc. Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù hai thöù: Moät laø trang nghieâm, hai laø chöa trang nghieâm. Nhö coù ngöôøi ñeo Anh laïc ñeïp ñeå trang nghieâm, coù ngöôøi khoâng ñeo, goïi laø chöa trang nghieâm. Cuõng nhö Quoác vöông coù keû ñem tuøy tuøng theo, goïi laø vua ñeán, neáu khoâng ñem keû tuøy tuøng theo, goïi laø moät mình. Nhö vaäy, theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng ôû phöông Ñoâng, cho ñeán möôøi phöông cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu Phaät coù ñaïi thaàn löïc nhö theá, thì voâ soá ngaøn vaïn öùc hoùa Phaät cho ñeán möôøi phöông ñeàu thuyeát saùu Ba-la-maät, ñoä thoaùt taát caû, theá thì phaûi ñoä heát, khoâng theå coù keû chöa ñoä? Ñaùp: Coù ba thöù chöôùng ngaïi: Chuùng sanh trong ba ñöôøng aùc, khoâng theå thaáu hieåu; ôû trong loaøi ngöôøi, treân Trôøi, hoaëc quaù nhoû, hoaëc quaù giaø, hoaëc quaù beänh; vaø treân coõi Voâ saéc, trôøi Voâ töôûng, ñeàu khoâng theå nghe, khoâng theå bieát. Hoûi: Nhöõng ngöôøi nghe ñöôïc, hieåu ñöôïc, vì sao khoâng cuøng ñaéc ñaïo heát? Ñaùp: Cuõng khoâng theå taát caû ñeàu ñaéc ñaïo. Vì sao? Vì kieát söû nghieäp chöôùng. Coù ngöôøi kieát söû naëng, thöôøng bò kieát söû che taâm, vì vaäy neân khoâng cuøng ñaéc ñaïo heát. Hoûi: Möôøi phöông chö Phaät hieän nay, cuõng neân khieán hoùa Phaät thuyeát saùu Ba-la-maät, vaø chuùng toâi cuõng khoâng coù ba chöôùng ngaïi aáy, vì sao khoâng nghe? Ñaùp: Chuùng sanh hieän nay, sanh ôû ñôøi aùc, thì khoâng phaûi ôû vaøo ba chöôùng ngaïi aáy. ÔÛ sau thôøi Phaät, bò nghieäp baùo baát thieän, hoaëc coù chöôùng ngaïi vì aùc toäi nghieäp cuûa theá gian, hoaëc coù chöôùng ngaïi vì kieát söû

daøy naëng. Sanh nhaèm sau thôøi Phaät, con ngöôøi phaàn nhieàu bò kieát söû

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 407

daøy naëng laøm chöôùng. Hoaëc daâm duïc moûng maø saân nhueá daøy, saân nhueá moûng maø daâm duïc daøy; daâm duïc moûng maø ngu si daøy, ngu si moûng maø saân nhueá daøy. Nhöõng thöù nhö vaäy trieån chuyeån coù daøy coù moûng thay ñoåi nhau. Vì caùc chöôùng ngaïi cuûa kieát söû, neân khoâng nghe khoâng bieát hoùa Phaät thuyeát phaùp, khoâng thaáy aùnh saùng cuûa chö Phaät, huoáng gì ñaéc ñaïo. Cuõng nhö maët trôøi moïc maø ngöôøi muø khoâng thaáy, beøn noùi theá gian khoâng coù maët trôøi, maët traêng, chöù maët trôøi coù loãi gì! Laïi nhö saám chôùp rung chuyeån ñaát maø ngöôøi ñieác khoâng nghe tieáng, chöù tieáng khoâng coù loãi gì! Nay möôøi phöông chö Phaät thöôøng noùi Kinh phaùp, thöôøng khieán hoaù Phaät ñeán möôøi phöông theá giôùi thuyeát saùu Ba-la-maät, maø vì toäi nghieäp nhö ñui, nhö ñieác, neân khoâng nghe ñöôïc aâm thanh cuûa Chaùnh phaùp; vì vaäy khoâng thaáy nghe heát ñöôïc. Tuy laø Thaùnh nhaân coù taâm ñaïi töø, cuõng khoâng theå khieán cho moïi ngöôøi ñeàu nghe ñeàu thaáy. Neáu toäi saép dieät, phöôùc saép sanh, khi aáy môùi ñöôïc thaáy Phaät nghe phaùp. KINH: Baáy giôø Theá Toân muoán ôû taïi toøa Sö töû, nhaäp vaøo Sö töû du hyù tam muoäi, duøng söùc thaàn thoâng laøm caûm ñoäng ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, rung ñoäng saùu caùch. LUAÄN: Hoûi: Tam muoäi naøy vì sao goïi laø Sö töû du hyù? Ñaùp: Thí nhö Sö töû baét nai, vui giöõn töï taïi. Phaät cuõng nhö vaäy, khi vaøo tam muoäi naøy, coù theå baèng nhieàu caùch xoay chuyeån ñaïi ñòa naøy, khieán saùu phen rung ñoäng. Laïi nöõa, Sö töû du hyù cuõng nhö ngaøy maø Sö töû vui chôi, thôøi caùc loaøi thuù ñöôïc an oån. Phaät cuõng nhö vaäy, khi nhaäp vaøo tam muoäi aáy, thì rung ñoäng ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, laøm cho chuùng sanh trong ba ñöôøng aùc moät luùc ñeàu ñöôïc nghæ ngôi an oån. Laïi nöõa, Phaät goïi laø Nhaân Sö töû. Sö töû du hyù tam muoäi töùc laø Phaät tam muoäi vaäy. Khi nhaäp vaøo tam muoäi naøy, khieán ñaïi ñòa naøy rung ñoäng saùu caùch, chuùng sanh trong taát caû ñöôøng aùc ñòa nguïc ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc sanh leân trôøi, neân goïi laø hyù. Hoûi: Vì sao Phaät nhaäp vaøo tam muoäi aáy? Ñaùp: Vì muoán rung ñoäng ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, ñöa chuùng sanh ra khoûi ba ñöôøng aùc, ñaët vaøo trong hai ñöôøng thieän. Laïi nöõa, treân kia ba thöù bieán hoùa xuaát töø thaân Phaät, ngöôøi hoaëc coù taâm tin maø khoâng saâu, nay rung ñoäng ñaïi ñòa laø muoán cho chuùng sanh bieát thaàn löïc laø voâ löôïng, coù theå laøm cho ngoaïi vaät ñeàu rung ñoäng, maø sanh taâm tònh tín hoan hyû, ñeàu ñöôïc lìa khoå. Hoûi: Coù caùc A-la-haùn vaø chö Thieân cuõng coù theå laøm rung ñoäng ñaïi ñòa, sao chæ noùi thaàn löïc cuûa Phaät?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 408

Ñaùp: Caùc A-la-haùn vaø chö Thieân khoâng theå laøm rung ñoäng ñaày ñuû, chæ coù Phaät môùi khieán cho ñaïi ñòa rung ñoäng saùu caùch. Hoûi: Phaät laøm sao laøm rung ñoäng ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi? Ñaùp: Vì muoán khieán chuùng sanh bieát heát thaûy ñeàu laø khoâng, voâ thöôøng. Coù ngöôøi noùi ñaïi ñòa, maët trôøi, maët traêng, nuùi Tu-di, ñaïi haûi ñeàu laø thöôøng. Theá neân Theá Toân laøm

saùu caùch chaán ñoäng, chæ baøy nhaân duyeân ñoù khieán bieát laø voâ thöôøng. Laïi nöõa, nhö ngöôøi muoán nhuoäm aùo, tröôùc ruõ boû buïi ñaát, Phaät cuõngn- hö vaäy, tröôùc khieán chuùng sanh trong ba ngaøn theá giôùi thaáy thaàn löïc cuûa Phaät sanh taâm cung kính nhu nhuyeán, vaäy sau môùi noùi phaùp; vì vaäy neân noùi saùu caùch rung ñoäng ñaïi ñòa. Theá naøo laø saùu caùch rung ñoäng? KINH: Phöông Ñoâng voït leân phöông Taây laën xuoáng, phöông Taây voït leân phöông Ñoâng laën xuoáng, phöông Nam voït leân phöông Baéc laën xuoáng, phöông Baéc voït leân phöông Nam laën xuoáng, boán beân voït leân chính giöõa laën xuoáng, chính giöõa voït leân boán beân laën xuoáng. LUAÄN: Hoûi: Vì sao chính thöùc coù saùu caùch rung ñoäng? Ñaùp: Ñaát ñoäng coù thöôïng, trung, haï. Haï coù hai caùch: hoaëc phöông Ñoâng voït leân phöông Taây laën xuoáng, hoaëc phöông Nam voït leân phöông Baéc laën xuoáng, hoaëc boán beân voït leân chính giöõa laën xuoáng. Trung coù boán: Hoaëc Ñoâng, Taây, Nam, Baéc; hoaëc Ñoâng, Taây, boán beân, chính giöõa; hoaëc Nam, Baéc, boán beân, chính giöõa. Thöôïng laø saùu caùch chaán ñoäng. Coù nhieàu nhaân duyeân khieán quaû ñaát rung ñoäng lôùn. Nhö Phaät baûo A-nan: “Coù taùm nhaân taùm duyeân, khieán ñaïi ñòa chaán ñoäng”, nhö choã khaùc noùi. Laïi nöõa, coù ngöôøi noùi coù boán caùch laøm ñaát ñoäng: Hoûa ñoäng, Roàng ñoäng, chim Kim-sí ñoäng, Thieân vöông ñoäng. Hai möôi taùm ngoâi sao ñi giaùp moät voøng quanh maët trôøi maët traêng, neáu maët traêng ñi ñeán sao Maõo, sao Tröông, sao Ñeå, sao Laâu, sao Thaát, sao Vò, trong saùu ngoâi sao aáy, baáy giôø ñaïi ñòa rung ñoäng nhö lôû. Caùch ñoäng aáy thuoäc Hoûa thaàn, luùc aáy khoâng möa, soâng ngoøi khoâ kieät, muøa luùa bò maát, Thieân töû gaëp ñieàu xaáu, ñaïi thaàn thoï öông. Neáu ñi ñeán sao Lieãu, sao Vyõ, sao Ky, sao Bích, sao Khueâ, sao Nguy, trong saùu ngoâi sao aáy, khi aáy ñaát ñoäng nhö lôû. Caùch ñoäng aáy thuoäc Long thaàn, luùc aáy khoâng möa, soâng ngoøi khoâ kieät, muøa luùa bò maát, Thieân töû gaëp ñieàu xaáu, ñaïi thaàn thoï öông. Neáu ñi ñeán sao Saâm, sao Quyû, sao Tinh, sao Chaån, sao Cang, sao Döïc, trong saùu ngoâi sao aáy, baáy giôø ñaát ñoäng nhö lôû. Caùch ñoäng aáy thuoäc

chim Kim-sí, luùc aáy khoâng möa, soâng ngoøi khoâ kieät, muøa luùa bò maát, Thieân töû gaëp ñieàu xaáu, ñaïi thaàn thoï öông. Neáu ñi ñeán sao Taâm, sao Giaùc, sao Phoøng, sao Nöõ, sao Hö, sao Tónh, sao Taát, sao Tuy, sao Ñaåu, trong chín ngoâi sao aáy, baáy giôø ñaát ñoäng nhö lôû. Caùch ñoäng aáy thuoäc Thieân ñeá, khi ñoù an oån, möa thuaän gioù hoøa, nguõ coác ñöôïc muøa. Thieân töû ñöôïc ñieàu toát, ñaïi thaàn höôûng phöôùc, vaïn daân an oån. Laïi nöõa, nhaân duyeân laøm ñaát rung ñoäng coù nhoû coù lôùn. Coù khi rung ñoäng moät Dieâm-phuø-ñeà, coù khi rung ñoäng töù thieân haï, moät ngaøn, hai ngaøn, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi Ñoäng nhoû laø do nhaân duyeân nhoû, nhö ngöôøi coù phöôùc ñöùc, hoaëc sanh, hoaëc cheát, thì ñaát cuûa moät nöôùc rung ñoäng, aáy laø ñoäng nhoû. Ñoäng lôùn laø do nhaân duyeân lôùn, nhö Phaät luùc saép dieät ñoä, thì ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi chaán ñoäng, aáy laø ñoäng lôùn. Nay Phaät muoán taäp hoïp chuùng sanh moät caùch roäng lôùn neân khieán ñaïi ñòa naøy chaán ñoäng saùu caùch. Laïi nöõa, trong

phaùp Baùt-nhaõ Ba-la-maät, Phaät thoï kyù cho caùc Boà- taùt seõ ñöôïc laøm Phaät, maø Phaät laø vò chuû lôùn cuûa trôøi ñaát, khi aáy ñòa thaàn aáy möøng, raèng ta nay seõ coù ñöôïc vò chuû teá, theá neân ñaát ñoäng. Cuõng nhö Quoác vöông khi môùi ñöôïc laäp, thaàn daân vui möøng, ñeàu tung hoâ vaïn tueá, nhaûy nhoùt ca muùa. Laïi nöõa, do nhaân duyeân phöôùc ñöùc cuûa chuùng sanh trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi neân coù ñaïi ñòa naøy vôùi nuùi soâng caây coái heát thaûy moïi vaät, maø chuùng sanh khoâng bieát noù laø voâ thöôøng. Vì vaäy, Phaät duøng ñaïi löïc cuûa phöôùc ñöùc trí tueä, laøm chaán ñoäng theá giôùi aáy, khieán chuùng sanh phöôùc ñöùc bieát laø moûng manh, taát caû ñeàu Ma dieät, trôû veà voâ thöôøng. KINH: Ñaát ñeàu nhu nhuyeán, khieán chuùng sanh hoøa vui. LUAÄN: Hoûi: Ñaát rung ñoäng laøm sao coù theå khieán chuùng sanh hoøa vui? Ñaùp: Taâm tuøy theo thaân, thaân ñöôïc chuyeän vui, thôøi taâm haân duyeät. Duyeät laø nhöõng ngöôøi cuøng ôû vaø ñoà vaät tieän lôïi cho thaân, hay laøm cho taâm vui veû. Nay vì chuùng sanh hoãn taïp xaáu aùc trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, taâm noù thoâ aùc, khoâng coù ñieàu thieän; vì vaäy, Theá Toân laøm rung ñoäng ñaïi ñòa naøy, khieán ñeàu nhu nhuyeán, taâm ñöôïc lôïi ích. Cuõng nhö trôøi Ba möôi ba ôû trong vöôøn hoan laïc, chö thieân ñi vaøo, taâm ñeàu nhu nhuyeán, hoan laïc hoøa vui, taâm thoâ aùc khoâng sanh, Khi A-tu-la daáy binh keùo ñeán, ñeàu khoâng quan taâm. Khi aáy, daân cuûa Thích-ñeà-baø-na daãn caùc thieân chuùng vaøo trong vöôøn thoâ-saùp. Vì trong vöôøn ñoù, caây coái hoa traùi, khí vò khoâng vui veû, vì Thoâ-saùp xaáu xa, neân caùc thieân chuùng lieàn sanh

quan taâm. Phaät cuõng vaäy, vì ñaïi ñòa naøy thoâ-saùp xaáu xa neân bieán noù thaønh nhu nhuyeán, khieán taâm taát caû chuùng sanh ñöôïc vui veû. Laïi nhö khi chuù thuaät thuoác coû xoâng vaøo muõi ngöôøi, taâm giaän lieàn sanh, töùc thôøi ñaáu tranh nhau. Laïi coù thuoác coû laøm taâm ngöôøi hoøa vui hoan hyû, cung kính laãn nhau. Chuù thuaät thuoác coû coøn ñöôïc nhö vaäy, huoáng laø caû ñaïi ñòa cuûa ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ñeàu nhu nhuyeán. KINH: Ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh vaø taùm naïn cuûa ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi töùc thôøi giaûi thoaùt, ñöôïc sanh leân Trôøi, töø Trôøi Töù thieân vöông cho ñeán Trôøi Tha-hoùa-töï-taïi. LUAÄN: Hoûi: Neáu Phaät nhaäp vaøo Sö töû du hyù tam muoäi, coù theå khieán cho ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh vaø taùm naïn ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, sanh leân coõi Trôøi Töù thieân vöông cho ñeán Trôøi Tha-hoùa-töï-taïi, nhö theá coøn caàn gì tu phöôùc haønh thieän môùi ñöôïc quaû baùo? Ñaùp: Ñieàu aáy nhö treân ñaõ noùi, ngöôøi phöôùc ñöùc nhieàu, thaáy aùnh saùng laø ñöôïc ñoä, ngöôøi toäi caáu saâu naëng do ñaát rung ñoäng môùi ñöôïc ñoä. Cuõng nhö maët trôøi moïc chieáu beân hoà sen, nhöõng sen giaø nôû tröôùc, sen non thì chöa. Phaät cuõng nhö vaäy, tröôùc phoùng aùnh saùng, ngöôøi phöôùc thuaàn thuïc, taâm trí lanh lôïi thì ñöôïc giaûi thoaùt tröôùc, coøn ngöôøi phöôùc chöa thuaàn thuïc, taâm trí khoâng lanh lôïi, cho neân chöa ñöôïc. Phaät ñaïi töø ñaïi bi, bình ñaúng cöùu ñoä heát thaûy, khoâng gheùt khoâng thöông. Cuõng nhö traùi caây, ngöôøi rung caây, traùi chín ruïng tröôùc. Phaät cuõng nhö vaäy, ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi nhö caây, ngöôøi rung laø Phaät,

ngöôøi ñöôïc ñoä tröôùc laø quaû chín, ngöôøi chöa ñöôïc ñoä laø quaû xanh. Hoûi: Vì sao nhaân duyeân thieän taâm maø chæ sanh leân coõi Trôøi Duïc giôùi, khoâng sanh leân coõi Trôøi Saéc giôùi vaø coõi Trôøi Voâ saéc giôùi? Ñaùp: Phaät muoán ñoä chuùng sanh ñaéc ñaïo chöùng quaû. ÔÛ trong coõi Voâ saéc vì khoâng coù thaân neân khoâng theå thuyeát phaùp cho. ÔÛ trong Saéc giôùi, khoâng coù taâm bieát nhaøm chaùn, neân khoù coù theå ñaéc ñaïo, vì caùi vui trong caûnh thieàn thì nhieàu maø tueä taâm thì ñoän. Laïi nöõa, Phaät duøng thaàn thoâng laøm caûm ñoäng, khieán ñaïi ñòa cuûa ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ñeàu nhu nhuyeán, chuùng sanh coù tín taâm ñeàu hoan hyû neân sanh leân coõi Trôøi Duïc giôùi. Vì khoâng ñöôïc Töù thieàn vaø Töù khoâng ñònh neân khoâng ñöôïc sanh leân coõi Saéc vaø coõi Voâ saéc. Hoûi: Naêm aám laø voâ thöôøng, khoâng, voâ ngaõ, laøm sao sanh vaøo coõi Trôøi vaø coõi ngöôøi? Ai cheát vaø ai sanh? Ñaùp: Vieäc aáy, ñaõ noùi roäng trong chöông Taùn Boà-taùt, nay seõ löôïc ñaùp: OÂng noùi naêm uaån voâ thöôøng, khoâng, voâ ngaõ. Naêm uaån aáy ôû trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù thöôøng hay voâ thöôøng, khoâng hay voâ khoâng, ngaõ

hay voâ ngaõ. Neáu nhö ngöôøi ngoaïi ñaïo tìm caàu thaät ngaõ, ngaõ aáy khoâng theå coù ñöôïc, chæ coù giaû danh, do caùc thöù nhaân duyeân hoøa hôïp maø coù, coù danh töï aáy. Cuõng nhö ngöôøi huyeãn thuaät gieát nhau, ngöôøi ngoaøi thaáy noù cheát, do huyeãn thuaät khieán ñöùng daäy, ngöôøi ngoaøi thaáy noù soáng, Soáng vaø cheát chæ coù danh töï, khoâng coù thaät chaát. Trong phaùp theá gian thì thaät coù soáng cheát, trong phaùp thaät töôùng thì khoâng coù soáng cheát. Laïi nöõa, ngöôøi sanh töû coù sanh töû, ngöôøi khoâng sanh töû khoâng coù sanh töû. Vì sao? Vì ngöôøi khoâng sanh töû, duøng ñaïi trí tueä phaù tröø töôùng sanh, nhö keä noùi: Phaät phaùp töôùng tuy khoâng, Cuõng khoâng phaûi ñoaïn dieät, Tuy sanh cuõng phi thöôøng, Caùc haïnh nghieäp khoâng maát. Caùc phaùp nhö caây chuoái, Heát thaûy töø taâm sanh, Neáu bieát phaùp khoâng thaät, Taâm aáy laïi cuõng khoâng. Neáu coù ngöôøi nieäm khoâng, Thôøi chaúng phaûi ñaïo haønh, Caùc phaùp chaúng ñoaïn dieät, Nieäm coù neân maát töôùng. Coù nieäm, sa löôùi Ma, Khoâng nieäm ñöôïc ra khoûi, Taâm ñoäng chaúng phaûi ñaïo, Baát ñoäng laø Phaùp aán. KINH: Caùc Thieân nhaân aáy töï bieát Tuùc maïng, ñeàu raát hoan hyû, ñi ñeán choã Phaät, ñaàu maët leã chaân Phaät, roài ngoài moät beân. LUAÄN: Hoûi: Chö Thieân khi sanh töï bieát ba vieäc: Bieát choã ñi ñeán, bieát choã tu haønh phöôùc ñöùc, bieát phöôùc ñöùc ñaõ laøm. Ngöôøi khi sanh khoâng coù ba vieäc ñoù. Theá naøo laø bieát Tuùc maïng? Ñaùp: Nhaân ñaïo khoâng nhaát ñònh, hoaëc coù ngöôøi bieát, coù ngöôøi khoâng bieát. Laïi nöõa, nhôø thaàn löïc cuûa Phaät, neân bieát Tuùc maïng. Hoûi: Chö Thieân coù quaû baùo ñöôïc naêm thöù thaàn thoâng, töï bieát Tuùc maïng, coù theå ñi ñeán choã Phaät, loaøi ngöôøi tuy nhôø Phaät löïc, ñöôïc bieát Tuùc maïng, song choã ôû raát xa laøm sao coù theå ñi ñeán choã Phaät? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi sanh ra ñaõ coù quaû baùo ñöôïc thaàn thoâng, nhö Chuyeån luaân Thaùnh vöông, Thaùnh nhaân v.v... Hoaëc coù ngöôøi nhôø Phaät löïc.

Hoûi: Ngöôøi sanh ra ñöôïc, phaûi möôøi thaùng mang thai, ba naêm buù môùm, sau möôøi tuoåi môùi coù theå töï ñi ra. Nay nhôø oai thaàn cuûa Phaät, tam ñoà baùt naïn ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, sanh trong coõi Trôøi hay coõi ngöôøi, lieàn ñi ñeán choã Phaät. Nhöng Trôøi coù theå nhö vaäy, coøn ngöôøi, nhaân phaùp chöa thaønh laøm sao ñeán ñöôïc? Ñaùp: Caùch sanh ra trong nguõ ñaïo khoâng ñoàng nhau: Chö Thieân, ñòa nguïc ñeàu do hoùa sanh; ngaï quyû thì hoaëc thai sanh hoaëc hoùa sanh; nhaân ñaïo vaø suùc sanh coù boán caùch laø noaõn sanh, thaáp sanh, hoùa sanh, thai sanh. Noaõn sanh laø nhö Tyø-xaù-khö, meï cuûa Di-giaø-la, sanh ba möôi hai ñöùa con (Tyø-xaù-khö sanh ba möôi hai caùi tröùng, tröùng nôû ra ba möôi hai con trai, ñeàu laølöïc só; Di-giaø-la laø ñöùa con lôùn nhaát. Baø meï aáy sau ñöôïc ñaïo quaû thöù ba). Nhöõng ngöôøi nhö vaäy goïi laø ngöôøi sanh ra töø tröùng. Thaáp sanh laø nhö Daâm nöõ Yeåm-la-baø-ly, Ñaûnh sanh Chuyeån-luaân, v.v... Nhö vaäy goïi laø sanh ra töø aåm öôùt. Hoaù sanh laø nhö Phaät cuøng töù chuùng du haønh, trong chuùng Tyø-kheo-ni coù Tyø-kheo-ni teân A-la-baø, töø trong ñaát hoùa sanh, vaø luùc kieáp sô, ngöôøi ñeàu hoùa sanh. Nhö vaäy goïi laø sanh do bieán hoùa, Thai sanh laø sanh nhö ngöôøi thöôøng sanh. Ngöôøi hoùa sanh laäp töùc khoân lôùn, coù theå ñi ñeán choã Phaät. Laïi nöõa, nhôø Phaät gia hoä thaàn löïc neân coù theå ñi ñeán choã Phaät. KINH: Nhö vaäy, theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng ôû trong möôøi phöông, ñaát ñeàu chaán ñoäng saùu caùch, heát thaûy ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh vaø taùm naïn ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt, ñöôïc sanh leân coõi trôøi, ngang trôøi thöù saùu (ôû Duïc giôùi). LUAÄN: Hoûi: Chuùng sanh trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi ñaõ nhieàu voâ löôïng voâ soá, sao laïi coøn ñeà caäp ñeán chuùng sanh trong möôøi phöông theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng? Ñaùp: Phaät löïc voâ löôïng, tuy ñoä chuùng sanh trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi coøn cho laø ít, neân laïi coøn ñeà caäp ñeán möôøi phöông. Hoûi: Neáu Phaät Thích-ca Vaên-ni duøng ñaïi thaàn löïc roäng ñoä möôøi phöông, thì sao laïi coøn caàn ñeán nhieàu Phaät? Ñaùp: Vì chuùng sanh voâ löôïng, khoâng thuaàn thuïc moät luùc. Laïi nhaân duyeân cuûa chuùng sanh khoâng ñoàng nhau, nhö trong phaùp Thanh-vaên noùi: Ñeä töû coù nhaân duyeân vôùi Xaù-lôïi-phaát, töø Xaù-lôïi-phaát, chö Phaät coøn khoâng theå ñoä, huoáng gì ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, nay chæ noùi ñeán moät haèng haø sa theá giôùi phöông Ñoâng, khoâng noùi hai, ba, boán cho ñeán ngaøn vaïn öùc caùc theá giôùi nhieàu nhö caùt soâng Haèng. Laïi vì theá giôùi voâ bieân voâ löôïng, neáu coù bieân coù löôïng, thì

chuùng sanh coù theå cuøng taän. Vì vaäy, chö Phaät caàn ñoä möôøi phöông voâ löôïng theá giôùi. KINH: Baáy giôø chuùng sanh trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, ngöôi muø ñöôïc thaáy, ngöôøi ñieác ñöôïc nghe, ngöôøi caâm ñöôïc noùi, ngöôøi ñieân ñöôïc tænh, ngöôøi loaïn ñöôïc ñònh, ngöôøi traàn truoàng ñöôïc aùo, ngöôøi ñoùi khaùt ñöôïc no ñuû, ngöôøi beänh ñöôïc laønh, ngöôøi taøn taät ñöôïc nguyeân veïn. LUAÄN: Hoûi: Chuùng sanh khoå naïn coù traêm ngaøn thöù, sao thaàn löïc cuûa

Phaät khoâng laøm cho taát caû ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt? Ñaùp: Heát thaûy ñeàu cöùu, nay chæ löôïc noùi phaàn thoâ. Nhö coù nhieàu kieát söû maø chæ noùi ñeán ba ñoäc. Hoûi: Chæ noùi ngöôøi muø ñöôïc thaáy laø ñuû, vì sao laïi noùi laø muø baåm sanh? Ñaùp: Ngöôøi sanh ra ñaõ muø laø vì toäi naëng ñôøi tröôùc. Toäi naëng coøn laøm cho thaáy ñöôïc huoáng gì toäi nheï. Hoûi: Theá naøo vì toäi naëng ñôøi tröôùc laøm cho sanh ra ñaõ muø? Ñaùp: Hoaëc phaù hö con maét cuûa chuùng sanh, hoaëc moùc maét cuûa chuùng sanh, hoaëc phaù con maét chaùnh kieán, noùi raèng khoâng coù toäi phöôùc, ngöôøi aáy cheát ñoïa ñòa nguïc, toäi heát ñöôïc sanh laøm ngöôøi, sanh ra ñaõ muø. Hoaëc coøn aên troäm hoûa chaâu vaø ñeøn saùng trong thaùp Phaät, hoaëc coøn aên troäm hoûa chaâu vaø ñeøn saùng trong thaùp A-la-haùn, Bích-chi Phaät. Hoaëc aên caép aùnh saùng cuûa trong ruoäng phöôùc khaùc. Vì nhöõng nhaân duyeân cuûa nghieäp ñôøi tröôùc nhö theá neân bò ñui maét, ñôøi nay hoaëc vì beänh, vì bò ñaùnh maø ñui maét, aáy laø do nhaân duyeân ñôøi nay. Laïi nöõa, chín möôi saùu thöù beänh maét, vua thaày thuoác laø Xaø-ca-na khoâng theå trò ñöôïc, chæ Phaät Theá Toân laø coù theå laøm cho ñöôïc thaáy. Laïi nöõa, tröôùc laøm cho ñöôïc thaáy, sau laïi laøm cho ñöôïc con maét trí tueä. Keû ñieác ñöôïc nghe cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu coù muø baåm sanh, sao khoâng noùi ñieác baåm sanh? Ñaùp: Phaàn nhieàu bò muø baåm sanh, ít coù keû ñieác baåm sanh, neân khoâng noùi. Hoûi: Vì nhaân duyeân gì maø ñieác? Ñaùp: Ñieác laø vì nhaân duyeân ñôøi tröôùc, thaày, cha daïy baûo khoâng chòu nghe, khoâng thöïc haønh coøn trôû laïi saân haän. Vì toäi aáy maø bò ñieác. Laïi nöõa, vì caét tai chuùng sanh, hoaëc phaù hö tai chuùng sanh, hoaëc aên troäm kieàn chuøy, linh, oác, troáng trong thaùp Phaät, thaùp Taêng vaø trong caùc ruoäng phöôùc khaùc (nhö cha meï, thaày ...) cho neân maéc toäi aáy. Nhö vaäy laø do nhöõng loaïi nhaân duyeân cuûa nghieäp ñôøi tröôùc maø nhaân duyeân ñôøi nay laø hoaëc bò beänh, hoaëc bò ñaùnh v.v... vaø nhö vaäy laø do nhaân duyeân cuûa ñôøi

nay laøm cho ñieác. Hoûi: Ngöôøi caâm khoâng noùi ñöôïc, laøm toäi gì maø bò caâm? Ñaùp: Ñôøi ñôøi caét löôõi ngöôøi khaùc, hoaëc bòt mieäng ngöôøi, hoaëc boû thuoác ñoäc laøm cho khoâng noùi ñöôïc, hoaëc nghe thaày, cha meï daïy baûo, ngaét lôøi hoï, cheâ lôøi hoï, hoaëc laøm ngöôøi aùc taø kieán khoâng tin toäi phöôùc, phaù chaùnh ngöõ, neân sau khi chòu toäi ôû ñòa nguïc ra, ñöôïc sanh laøm ngöôøi, bò caâm khoâng noùi ñöôïc. Vì caùc nhaân duyeân nhö vaäy neân caâm. Hoûi: Keû ñieân ñöôïc tænh. Vì sao maø ñieân? Ñaùp: Ñôøi tröôùc taïo toäi, phaù khoâng cho ngöôøi toïa thieàn, phaù nhaø toïa thieàn, duøng caùc chuù thuaät laøm cho ngöôøi noåi giaän ñaáu tranh, daâm duïc. Hoaëc vì ñôøi nay caùc kieát söû naëng neà, nhö keû Baø-la-moân laøm ruoäng bò maát muøa, vôï laïi cheát, töùc thôøi phaùt ñieân, traàn truoàng chaïy loaïn. Laïi nhö Tyø- kheo-ni Si-xaù-giaø-kieâu-ñaøm luùc coøn laøm cö só taïi gia, coù baûy ngöôøi con ñeàu cheát, heát söùc öu saàu, neân maát taâm trí phaùt cuoàng. Coù ngöôøi vì quaù giaän khoâng töï cheá ñöôïc, maø trôû thaønh ñaïi si cuoàng. Coù ngöôøi vì ngu si taø aùc, laáy tro boâi mình, nhoå toùc, traàn truoàng, cuoàng si aên phaân. Coù ngöôøi hoaëc vì beänh gioù, beänh noùng, beänh naëng maø thaønh ñieân.

Coù ngöôøi bò aùc quyû aùm, hoaëc coù ngöôøi quaù ngu uoáng nhaèm nöôùc meâ maø ñieân. Caùc haïng ngöôøi maát taâm trí nhö vaäy goïi laø ñieân. Nhôø ñöôïc thaáy Phaät maø ñieân ñöôïc tænh. Hoûi: Keû loaïn ñöôïc ñònh. Ñieân laø loaïn, vì sao laïi khaùc? Ñaùp: Coù ngöôøi khoâng ñieân maø taâm phaàn nhieàu taùn loaïn, yù nhö con khæ, khoâng theå chuyeân chuù moät choã, neân goïi loaïn taâm. Laïi coù vieäc gaáp gaùp voäi vaøng, taâm vöôùng theo vieäc, neân maát taâm löïc, khoâng kham laõnh thoï ñaïo phaùp. Hoûi: Loaïn taâm vì nhaân duyeân gì? Ñaùp: Thieän taâm moûng daàn, theo ñuoåi ñieàu baát thieän, aáy goïi laø taâm loaïn. Laïi nöõa, vì ngöôøi aáy khoâng quaùn voâ thöôøng, khoâng quaùn töôùng cheát, khoâng quaùn ñôøi laø khoâng, öa ñaém soáng laâu, tính toaùn coâng vieäc, dong ruoåi ñuû thöù, cho neân taâm loaïn. Laïi nöõa, khoâng ñöôïc caùi vui beân trong theo Phaät phaùp, chaïy tìm caùi vui beân ngoaøi. Vì lyù do ñeo ñuoåi caùc vui cho neân taâm loaïn. Ngöôøi taâm loaïn nhö theá, ñöôïc thaáy Phaät, taâm hoï laïi ñöôïc ñònh. Hoûi: Tröôùc noùi ngöôøi ñieân ñöôïc tænh, nay noùi ngöôøi traàn truoàng ñöôïc aùo, vì sao coù söï traàn truoàng? Ñaùp: Ñieân coù hai thöù: Moät laø ai cuõng bieát ñoù laø ñieân, hai laø vì aùc taø kieán maø töï traàn truoàng, khoâng ai bieát ñoù laø ñieân. Nhö chuyeän keå: ôû

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 415

Nam thieân Truùc coù vò Phaùp sö, ngoài toøa cao thuyeát nghóa Nguõ giôùi, trong chuùng aáy coù nhieàu ngoaïi ñaïo ñeán nghe. Khi aáy vò quoác vöông naïn raèng: “Neáu nhö lôøi Phaùp sö giaûng, ngöôøi cho röôïu vaø ngöôøi töï uoáng röôïu, phaûi chòu quaû baùo ñieân khuøng, thì ñaùng leõ ñôøi nay ngöôøi ñieân phaûi nhieàu hôn ngöôøi tænh, chöù sao nay ngöôøi ñieân laïi ít maø ngöôøi tænh laïi nhieàu?” Luùc aáy caùc ngoaïi ñaïo ñeàu noùi: “Hay thay, lôøi vaán naïn thaâm thuùy! OÂng troïc ñaàu ngoài toøa cao aáy, chaéc chaén khoâng ñaùp ñöôïc, vì vua nhanh trí”. Khi aáy Phaùp sö laáy tay chæ ngöôøi ngoaïi ñaïo, maø noùi qua chuyeän khaùc. Vua lieàn hieåu. Caùc ngoaïi ñaïo noùi vôùi vua: “Lôøi vaán naïn cuûa vua raát thaâm thuùy, ngöôøi aáy khoâng bieát traû lôøi, sôï xaáu hoå vì ñieàu khoâng bieát, neân chæ ñöa tay chæ vaø noùi qua chuyeän khaùc.” Vua noùi vôùi ngoaïi ñaïo: “Phaùp sö ngoài toøa cao laáy tay chæ laø ñaõ ñaùp xong, vì hoä veä cho caùc ngöôi neân khoâng duøng lôøi noùi, maø chæ caùc ngöôi ñeå noùi raèng, caùc ngöôi laø ngöôøi ñieân, ñieân khoâng phaûi ít. Caùc ngöôi laáy tro boâi mình, ôû traàn truoàng khoâng bieát hoå, duøng ñaàu laâu cuûa ngöôøi ñöïng phaân maø aên, nhoå toùc, naèm treân choâng gai, treo ngöôïc, xoâng muõi, muøa ñoâng nhaûy vaøo nöôùc, muøa haï hô löûa. Caùc haønh ñoäng phi ñaïo nhö theá, ñeàu laø hình thöùc cuûa ñieân khuøng. Laïi nöõa, theo phaùp cuûa caùc ngöôi, baùn thòt vaø baùn muoái laø maát Baø-la-moân, khi cuùng teá trôøi neáu ñöôïc boá thí boø, lieàn ñem baùn ñi, töï cho ñoù laø ñuùng phaùp, nhöng boø cuõng nhö thòt. Doái gaït ngöôøi nhö vaäy, khoâng phaûi laø loãi sao? Laïi noùi “Vaøo trong soâng caùt toát (soâng Haèng) toäi loãi ñeàu tieâu tröø. Theá laø toäi hay phöôùc ñeàu khoâng coù nhaân duyeân chi caû. Baùn thòt, baùn muoái coù toäi gì? Vaøo trong soâng caùt coù theå tieâu toäi? Neáu coù theå tieâu toäi cuõng coù theå tieâu phöôùc, thì ñaâu coù toát gì? Nhöõng vieäc nhö vaäy khoâng nhaân khoâng

duyeân, cöôõng cho laø nhaân duyeân, ñoù laø ñieân. Nhö vaäy, caùc hình thöùc ñieân ñeàu chính laø caùc ngöôi. Phaùp sö muoán hoä veä caùc ngöôi neân laáy tay chæ maø khoâng noùi". Nhöõng vieäc nhö vaäy goïi laø ñieân traàn truoàng. Laïi nöõa, coù ngöôøi ngheøo cuøng khoâng coù aùo, chæ maëc aùo raùch lam luõ, nhôø Phaät löïc laøm cho coù ñöôïc aùo. Hoûi: Keû ñoùi ñöôïc no, keû khaùt ñöôïc uoáng. Theá naøo laø ñoùi khaùt? Ñaùp: Phöôùc ñöùc moûng manh, ñôøi tröôùc khoâng nhaân, ñôøi naày khoâng duyeân, theá neân ñoùi khaùt. Laïi nöõa, ngöôøi aáy ñôøi tröôùc cöôùp ñoà aên cuûa Phaät, A-la-haùn, Bích-chi Phaät vaø ñoà aên cha meï thaân thích, neân tuy gaëp ñôøi coù Phaät vaãn chòu ñoùi khaùt, laø vì toäi naëng vaäy. Hoûi: Hieän nay coù ngöôøi sanh ôû coõi ñôøi aùc tröôïc laïi ñöôïc aên uoáng no ñuû, coøn ngöôøi sanh gaëp ñôøi coù Phaät laïi chòu ñoùi khaùt, sao laïi nhö vaäy? Neáu laø ngöôøi toäi, thì khoâng neân sanh gaëp ñôøi coù Phaät, neáu laø ngöôøi phöôùc

thì khoâng neân sanh ôû ñôøi aùc môùi phaûi? Ñaùp: Nhaân duyeân nghieäp baùo cuûa moãi ngöôøi khoâng ñoàng nhau. Hoaëc coù ngöôøi coù nhaân duyeân gaëp Phaät laïi khoâng coù nhaân duyeân aên uoáng, hoaëc coù nhaân duyeân aên uoáng laïi khoâng coù nhaân duyeân gaëp Phaät. Cuõng nhö raén ñen oâm ngoïc Ma-ni maø naèm, hoaëc coù A-la-haùn ñi khaát thöïc maø khoâng ñöôïc chi. Laïi nhö thôøi Phaät Ca-dieáp, coù hai anh em xuaát gia caàu ñaïo, moät ngöôøi trì giôùi, tuïng kinh, toïa thieàn, moät ngöôøi chæ lo ñeán caùc ñaøn-vieät, tu caùc phöôùc nghieäp. Ñeán khi ñöùc Phaät Thích-ca Vaên ra ñôøi, moät ngöôøi sanh vaøo nhaø tröôûng giaû, moät ngöôøi laøm voi traéng lôùn, coù söùc phaù giaëc. Ngöôøi con tröôûng giaû xuaát gia hoïc ñaïo, ñöôïc saùu thaàn thoâng, thaønh A-la-haùn, maø vì baïc phöôùc, ñi khaát thöïc khoù ñöôïc. Ngaøy noï oâm bình baùt vaøo thaønh khaát thöïc, ñi khaép nôi maø chaúng ñöôïc gì caû, ñi ñeán ngang chuoàng baïch töôïng thaáy vua cung caáp cho Voi ñuû thöù, lieàn noùi vôùi voi raèng: "Ta vôùi ngöôi ñeàu coù toäi loãi". Voi lieàn caûm ñoäng khoân nguoâi, ba ngaøy khoâng aên. Ngöôøi giöõ voi sôï haõi, tìm ñeán gaëp ñaïo nhaân, hoûi raèng: "OÂng laøm chuù thuaät gì khieán voi traéng cuûa vua bò beänh khoå khoâng theå aên? Ñaùp: "Voi aáy laø em cuûa ta trong ñôøi tröôùc, cuøng xuaát gia hoïc ñaïo trong thôøi Phaät Ca-dieáp. Ta chæ lo trì giôùi, tuïng kinh, toïa thieàn, cung kính, khoâng bieát haønh boá thí, coøn em ta chæ lo ñeán caùc Ñaøn-vieät, laøm vieäc boá thí, khoâng hoïc vaán. Vì noù khoâng trì giôùi, tuïng kinh, toïa thieàn, neân nay phaûi laøm voi aáy, vaø nhôø tu haïnh boá thí nhieàu maø aên uoáng ñaày ñuû caùc thöù, coøn ta chæ lo haønh ñaïo, khoâng bieát tu boá thí, neân nay tuy ñöôïc ñaïo, maø ñi khaát thöïc khoâng ra". Vì vaäy, do nhaân duyeân baát ñoàng, neân tuy gaëp ñôøi coù Phaät, maø vaãn chòu ñoùi khaùt. Hoûi: Caùc chuùng sanh aáy laøm theá naøo ñöôïc no ñuû? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi, Phaät duøng thaàn löïc bieán laøm ñoà aên, khieán cho no ñuû. Laïi coù ngöôøi noùi, aùnh saùng cuûa Phaät chaïm vaøo thaân, laøm cho khoâng ñoùi khaùt. Cuõng nhö ngoïc Nhö-yù, Ma-ni, coù ngöôøi taâm nghó tôùi laø heát ñoùi khaùt, huoáng gì gaëp Phaät. (Kinh noùi): Ngöôøi beänh ñöôïc laønh. Beänh coù hai thöù: Do quaû baùo haønh nghieäp ñôøi tröôùc maø bò caùc thöù beänh: hoaëc ñôøi nay bò laïnh, noùng, gioù phaùt sanh, cuõng bò caùc

thöù beänh. Beänh ñôøi nay coù hai thöù: Moät laø beänh beân trong, nguõ taïng khoâng ñieàu hoøa, keát chaët thaønh beänh cuõ. Hai laø beänh beân ngoaøi, bò ñeø eùp teù ngaõ, binh ñao ñaâm cheùm, ñuû caùc thöù beänh. Hoûi: Vì nhaân duyeân gì maéc beänh? Ñaùp: Ñôøi tröôùc öa roi gaäy ñaùnh khaûo, giam troùi, duøng caùc thöù naõo haïi neân ñôøi nay maéc beänh. Ñôøi nay maéc beänh laø vì khoâng bieát nuoâi

thaân, uoáng aên khoâng tieát ñoä, naèm ngoài ñi ñöùng khoâng chöøng möïc. Do nhöõng vieäc aáy neân bò caùc thöù beänh. Nhö vaäy, coù boán traêm leû boán chöùng beänh, nhôø thaàn löïc cuûa Phaät laøm cho beänh ñöôïc laønh. Nhö truyeän keå: Phaät ôû nöôùc Xaù-baø-ñeà, coù moät cö só thænh Phaät vaø Taêng duøng côm taïi tinh xaù, Phaät ôû tinh xaù tieáp nhaän ñoà aên, vì coù naêm nguyeân do: 1- Saép nhaäp ñònh. 2- Saép thuyeát phaùp cho chö Thieân. 3- Saép du haønh quan saùt phoøng caùc Tyø-kheo. 4- Chaêm soùc caùc Tyø-kheo beänh. 5- Saép kieát giôùi cho caùc Tyø-kheo chöa ñöôïc kieát giôùi. Khi aáy Phaät ñaåy cöûa vaøo phoøng caùc Tyø-kheo, thaáy moät Tyø-kheo beänh khoå, khoâng ai chaêm soùc, naèm maø ñaïi tieåu tieän, khoâng ngoài daäy ñöôïc, Phaät hoûi Tyø-kheo: “OÂng bò khoå gì maø khoâng ai chaêm soùc caû?” Tyø-kheo thöa: “Baïch ñöùc Theá Toân! Con coù taùnh löôøi bieáng, khi ngöôøi khaùc beänh, con khoâng chaêm soùc, cho neân nay con beänh, ngöôøi khaùc cuõng khoâng chaêm soùc “. Phaät baûo: “Thieän nam töû, Nhö Lai seõ chaêm soùc oâng”. Khi aáy, Thích-ñeà-baø-na-daân ñem nöôùc röûa, Phaät laáy tay xoa thaân Tyø-kheo kia. Trong khi xoa thaân, thì heát thaûy beänh khoå ñeàu tieâu tröø, thaân taâm ñöôïc an oån. Khi aáy Theá Toân töø töø ñôõ Tyø-kheo beänh daäy, ñöa ra ngoaøi phoøng, taém röûa maëc aùo, roài töø töø ñöa trôû vaøo, traûi neäm baûo ngoài. Phaät noùi vôùi Tyø-kheo beänh aáy raèng: “Laâu nay oâng khoâng sieâng caàu vieäc chöa ñöôïc khieán ñöôïc, vieäc chöa ñeán khieán ñeán, maø phaûi chòu caùc khoå naïn. Nhö vaäy seõ phaûi coøn coù thoáng khoå lôùn hôn!” Tyø-kheo nghe roài, taâm töï suy nghó: “Phaät aân voâ löôïng, thaàn löïc voâ soá, laáy tay xoa cho ta, beänh khoå tieâu heát, thaân taâm an laïc!”, Vì theá aáy neân noùi Phaät duøng thaàn löïc khieán ngöôøi beänh ñöôïc laønh. Ngöôøi taøn taät ñöôïc nguyeân veïn. Theá naøo goïi laø taøn taät? Neáu coù ngöôøi ñôøi tröôùc phaù hoaïi thaân theå ngöôøi khaùc, hoaëc chaët ñaàu, hoaëc caét tay chaân, phaù caùc thaân phaàn khaùc; hoaëc phaù töôïng Phaät, huûy hoaïi nuùm tay aán cuûa töôïng Phaät vaø hình töôïng caùc Hieàn Thaùnh, hoaëc phaù hình töôïng cuûa cha meï, vì caùc toäi aáy neân mang thaân hình phaàn nhieàu khoâng ñöôïc toaøn veïn. Laïi nöõa, do quaû baùo cuûa baát thieän phaùp neân chòu mang thaân hình xaáu xí. Hoaëc ñôøi naøy bò giaëc, bò toäi hình caét cheùm. Vì nhöõng nhaân duyeân aáy gaây ra taøn taät. Hoaëc bò beänh gioù, laïnh, noùng, sanh ra lôû loùi, thaân theå bò huûy hoaïi, aáy goïi laø thaân hình taøn huûy. Nhôø ñaïi aân cuûa Phaät maø ñeàu ñöôïc veïn toaøn. Gioáng nhö ngöôøi ôû tôù trong thaønh Kyø-hoaøn teân Kieän-chæ, laø con cuûa ngöôøi anh vua Ba-tö-naëc ñoan chaùnh duõng kieän, taâm taùnh hieàn hoøa, ñaïi phu nhaân cuûa vua troâng thaáy sanh taâm say ñaém, baûo nhoû ñi theo mình, Kieän-chæ khoâng theo, phu nhaân noåi giaän, saøm taáu vôùi vua,

quy toäi cho noù. Vua nghe theo lieàn khieán chaët ñöùt tay chaân, ñem quaêng giöõa goø maû, nhöng chöa cheát. Ñeâm aáy coïp, soùi, quyû La-saùt muoán ñeán aên thòt. Khi aáy ñöùc Phaät ñeán beân caïnh, aùnh saùng cuûa Ngaøi chieáu leân thaân theå ngöôøi aáy, thaân theå lieàn bình phuïc, taâm ngöôøi aáy raát vui möøng, Phaät thuyeát phaùp cho lieàn chöùng ñöôïc ñaïo quaû thöù ba. Phaät caàm tay ngöôøi aáy ñem ñeán tinh xaù Kyø-hoaøn. Ngöôøi aáy noùi: "Thaân con ñaõ bò phaù huûy, ñaõ bò quaêng boû, ñöôïc Phaät noái lieàn laïi, cho con nguyeän suoát ñôøi ñem thaân naøy boá thí Phaät vaø Tyø-kheo Taêng". Ngaøy mai vua Ba-tö-naëc nghe söï vieäc nhö vaäy, ñi ñeán Kyø-hoaøn, noùi vôùi Kieän-chæ: "Traãm xin loãi ngöôi, ngöôi thaät voâ toäi, maø Traãm ñieân cuoàng hình phaït, nay Traãm seõ chia cho ngöôi nöûa quoác ñoä ñeå ngöôi cai trò". Kieän-chæ noùi: "Toâi ñaõ chaùn roài, vua cuõng voâ toäi. Toâi vì tai öông ñôøi tröôùc, maø phaûi mang toäi baùo nhö vaäy, nay toâi ñem thaân boá thí Phaät vaø Taêng, chöù khoâng trôû veà nöõa". Nhö vaäy, neáu coù chuùng sanh, thaân khoâng toaøn veïn, nhôø aùnh saùng cuûa Phaät, töùc thôøi bình phuïc. Theá neân noùi: Cho ñeán thaân hình taøn taät khoâng toaøn veïn, nhôø aùnh saùng cuûa Phaät, töùc thôøi ñöôïc bình phuïc. KINH: Heát thaûy chuùng sanh nhôø ñoù maø nhìn nhau vôùi taâm bình ñaúng, nhö cha nhö meï, anh em, chò em, nhö thaân thích vaø baïn toát. Baáy giôø chuùng sanh ñeàu thöïc haønh moät caùch bình ñaúng Möôøi thieän nghieäp ñaïo, tònh tu Phaïm haïnh, khoâng coù caùc tì veát, vui veû thö thaùi, nhö vò Tyø- kheo nhaäp vaøo ñeä Tam thieàn. Taát caû ñeàu ñöôïc haûo tueä, giöõ giôùi, töï thuû hoä, khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. LUAÄN: Hoûi: Caùc chuùng sanh aáy chöa ly duïc, khoâng coù thieàn ñònh, khoâng ñöôïc boán voâ löôïng taâm thì laøm sao ñöôïc taâm bình ñaúng? Ñaùp: Bình ñaúng khoâng phaûi bình ñaúng cuûa trong thieàn ñònh, maø laø ñoái vôùi heát thaûy chuùng sanh khoâng oaùn khoâng giaän. Do söï bình ñaúng aáy maø ñem thieän taâm nhìn nhau. Laïi nöõa, taâm bình ñaúng laø nhö trong Kinh noùi: "Theá naøo laø taâm bình ñaúng? Nhìn nhau nhö cha meï, aáy goïi laø taâm bình ñaúng". Hoûi: Phaûi chaêng xem heát thaûy chuùng sanh laø cha meï, anh em, chò em? Ñaùp: Khoâng phaûi vaäy. Xem ngöôøi giaø nhö cha meï, ngöôøi lôùn nhö anh, ngöôøi nhoû nhö em, xem nhö chò em cuõng vaäy. Do taâm löïc bình ñaúng neân ñeàu xem nhau nhö thaân thích. Hoûi: Sao chaúng phaûi cha meï, cho ñeán chaúng phaûi thaân thích maø laïi noùi laø thaân thích, khoâng maéc toäi voïng ngöõ ö? Ñaùp: Taát caû chuùng sanh trong voâ löôïng kieáp, khoâng ai ñaõ khoâng

phaûi cha meï, anh em, chò em, thaân thích. Laïi nöõa, trong phaùp thaät töôùng, thì khoâng coù chi laø cha meï, anh em, do ñieân ñaûo chaáp tröôùc töï ngaõ maø goïi laø cha meï, anh em. Nay do naêng löïc cuûa thieän taâm, neân xem nhau nhö cha meï, maø chaúng phaûi voïng ngöõ. Laïi nöõa, nhö ngöôøi laáy ñieàu nghóa maø keát thaân vôùi nhau, khoâng phaûi cha maø thôø laøm cha, khoâng phaûi meï maø thôø laøm meï. Anh em, con caùi cuõng nhö vaäy. Nhö ngöôøi coù con laøm aùc, thì truaát boû ñi,

coøn keû khaùc hoï maø laøm laønh thôøi ñem veà nuoâi laøm con. Nhìn nhau nhö vaäy, thì goïi laø taâm bình ñaúng, nhö keä noùi: Coi vôi keû khaùc nhö laø meï, Thaáy cuûa caûi keû khaùc nhö löûa, Coi taát caû ñeàu nhö thaân thuoäc, Nhö vaäy goïi laø thaáy bình ñaúng. Baáy giôø chuùng sanh thöïc haønh moät caùch bình ñaúng Möôøi thieän ng- hieäp ñaïo laø, thaân nghieäp ñaïo coù ba laø khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm. Khaåu nghieäp ñaïo coù boán laø khoâng noùi doái, khoâng noùi hai löôõi, khoâng aùc khaåu, khoâng noùi theâu deät. YÙ nghieäp ñaïo coù ba laø khoâng tham lam, khoâng naõo haïi, khoâng taø kieán. Töï mình khoâng saùt sanh, khoâng baûo ngöôøi khaùc saùt, taùn thaùn ngöôøi khoâng saùt sanh, thaáy ngöôøi khoâng saùt sanh thì vui möøng thay cho noù. Cho ñeán taø kieán cuõng coù boán caùch nhö vaäy. Hoûi: Ba nghieäp sau choùt laø ñaïo, khoâng phaûi nghieäp, baûy nghieäp ñaàu vöøa laø ñaïo cuõng laø nghieäp, taïi sao noùi laø Möôøi thieän nghieäp ñaïo? Ñaùp: Boû ít theo nhieàu neân goïi chung laø nghieäp ñaïo. Ba chöõ sau choùt tuy khoâng phaûi nghieäp maø coù theå khôûi nghieäp. Laïi vì nghieäp neân sanh khôûi, theá cho neân goïi chung laø nghieäp ñaïo. Kinh: Tònh tu Phaïm haïnh, khoâng coù caùc tì veát. Hoûi: Treân ñaõ noùi thöïc haønh Möôøi thieän nghieäp ñaïo, lyù aáy ñaõ ñuû, nay sao coøn noùi tònh tu phaïm haïnh nöõa? Ñaùp: Coù ngöôøi thöïc haønh Möôøi thieän nghieäp ñaïo, maø khoâng ñoaïn tröø daâm duïc. Nay laïi vì taùn thaùn ngöôøi thöïc haønh haïnh Phaïm-thieân, ñoaïn tröø daâm duïc, neân noùi laø tònh tu Phaïm haïnh, khoâng coù caùc tì veát. Keû haønh daâm thì thaân aùc maø danh nhô, vì theá neân taùn thaùn ngöôøi ñoaïn tröø daâm duïc raèng: Khoâng coù caùc tì veát, oâ ueá. Kinh : Vui veû thö thaùi. Hoûi: Ñaây laø thöù vui gì? Ñaùp: Vui ñaây coù hai thöù laø vui beân trong vaø vui Nieát-baøn. Hai thöù vui naày khoâng töø naêm traàn phaùt sanh. Gioáng nhö con suoái ñaù, nöôùc töø trong nuùi ra, khoâng phaûi töø ngoaøi ñeán. Taâm vui cuõng nhö theá. Thöïc haønh

taâm bình ñaúng, tu Phaïm haïnh, ñöôïc Möôøi thieän nghieäp ñaïo, thanh tònh khoâng caáu ueá laø thöù vui beân trong. Hoûi: Thöù vui aáy heä thuoäc coõi naøo? Heä thuoäc coõi Duïc, coõi Saéc hay coõi Voâ saéc? Ñaùp: Thöù vui aáy heä thuoäc Duïc giôùi maø cuõng khoâng heä thuoäc, chaúng phaûi heä thuoäc Saéc giôùi vaøVoâ saéc giôùi. Nay noùi gioáng nhö Tyø-kheo nhaäp ñeä Tam thieàn. Neáu laø heä thuoäc vaøo Saéc giôùi thì khoâng neân noùi gioáng nhö Tyø-kheo ñaéc ñeä Tam thieàn. Vì yù nghóa aáy neân bieát chaúng phaûi heä thuoäc vaøo Saéc giôùi. Taâm ôû Duïc giôùi sanh hyû laïc thaám khaép toaøn thaân, gioáng nhö gioøng söõa aám ngaäp caû thaân theå, eâm thaám hoan laïc. Khoâng heä thuoäc laø, ñöôïc thaät töôùng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, quaùn caùc phaùp baát sanh baát dieät, ñöôïc trí tueä chôn thaät, taâm khoâng dính maéc. Caùi vui voâ töôùng aáy laø khoâng heä thuoäc. Hoûi: Phaät coù Nieát-baøn vui baäc nhaát, vì sao coøn noùi caùc vui ôû ñeä Tam thieàn? Ñaùp: Hai thöù vui: Coù thöù vui laõnh thoï, coù thöù vui do laõnh thoï döùt heát. Thöù vui do laõnh thoï döùt heát, laø taát caû naêm aám döùt heát khoâng coøn sanh trôû laïi, ñoù laø thöù vui Nieát-baøn. Coøn do döùt tröø phieàn naõo öu saàu, trong taâm ñöôïc hoan hyû, aáy laø thöù vui laõnh thoï. Laïc thoï nhö vaäy ñaày ñuû, chính ôû taïi trong

ñeä Tam thieàn. Vì theá neân noùi nhö caùi vui cuûa ñeä Tam thieàn. Hoûi: Sô thieàn, Nhò thieàn, cuõng coù laïc thoï, vì sao chæ noùi ñeä Tam thieàn? Ñaùp: Vui coù thöôïng, trung, haï. Haï laø Sô thieàn, trung laø Nhò thieàn, thöôïng laø Tam thieàn. Sô thieàn coù hai thöù vui laø laïc caên vaø hyû caên. Naêm thöùc töông öng laïc caên, yù thöùc töông öng hyû caên. Trong Nhò thieàn, yù thöùc töông öng vôùi hyû caên. Trong ñeä Tam thieàn, yù thöùc töông öng vôùi laïc caên. Trong taát caû ba coõi, tröø ñeä Tam thieàn, khoâng coù nôi naøo yù thöùc töông öng vôùi laïc caên. Naêm thöùc khoâng theå phaân bieät, khoâng bieát ñeán töôùng danh töï, nhaõn thöùc sanh ra trong khoaûnh khaéc gaõy moùng tay laø ñaõ coù yù thöùc sanh ra. Vì theá neân naêm thöùc töông öng vôùi laïc caên khoâng theå vui ñaày ñuû, yù thöùc töông öng vôùi laïc caên môùi coù theå laø vui ñaày ñuû. Vì theá, trong ñeä Tam thieàn coâng ñöùc ít maøvui thì nhieàu, neân khoâng coù Taùm boäi xaû, Taùm thaéng xöù, Möôøi nhaát thieát nhaäp. Leân quaù khoûi ñeä Tam thieàn thì khoâng coøn vui. Vì vaäy neân noùi nhö Tyø-kheo nhaäp ñeä Tam thieàn. (Kinh) : Heát thaûy chuùng sanh ñeàu ñöôïc haûo tueä, trì giôùi, töï thuû hoä, khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. Hoûi: Vì sao sau khi noùi ñeán söï vui laïi noùi ñeán ñeàu ñöôïc haûo tueä?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 8 421

Ñaùp: Ngöôøi chöa ñöôïc vui thì hay laøm coâng ñöùc, khi laø ñöôïc vui roài, vì taâm ñaém tröôùc nhieàu vaøo söï vui aáy maø khoâng laøm coâng ñöùc, cho neân sau khi noùi ñeán söï vui thì noùi tieáp taâm ñöôïc haûo tueä. Haûo tueä laø trì giôùi, töï thuû hoä, khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. Hoûi: Trì giôùi töùc laø thuû hoä, cuõng laø khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh, côù sao laïi coøn noùi töï thuû hoä vaø khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh? Ñaùp: Thaân vaø mieäng thuaän thieän, goïi laø trì giôùi, kieåm thuùc taâm vaøo ñieàu thieän, goïi laø töï thuû hoä, cuõng goïi laø khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. Taát caû caùc coâng ñöùc ñeàu nhaäp vaøo giôùi thaân, ñònh thaân, tueä thaân. Noùi raèng kheùo trì giôùi, laø thuoäc veà giôùi thaân; kheùo töï thuû hoä laø thuoäc veà ñònh thaân; khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh vaø caùc coâng ñöùc nhö töø v.v... trong thieàn ñònh, laø thuoäc veà tueä thaân. Hoûi: Cuõng khoâng coù ai noùi khoâng kheùo trì giôùi, côù sao nay noùi kheùo trì giôùi? Ñaùp: Coù keû nhö Baø-la-moân ñaém tröôùc theo phaùp theá gian maø noùi raèng: “Boû nhaø kheùo trì giôùi, laø ngöôøi laøm maát gioáng noøi”. Laïi noùi: “Do töï löïc laøm ra cuûa caûi, roài roäng laøm coâng ñöùc, nhö vaäy laø coù phöôùc, coøn xuaát gia thì ñi khaát thöïc, töï mình khoâng caáp döôõng ñöôïc mình, thì laøm sao maø laøm caùc coâng ñöùc”. Nhöõng lôøi noùi nhö vaäy laø cheâ traùch keû kheùo trì giôùi. Cuõng coù ngöôøi ñaém tröôùc vaøo nhöõng söûa trò theá gian maø cheâ traùch ngöôøi töï thuû hoä raèng: “Ngöôøi tu laáy phaùp trò ñôøi, thöôûng thieän phaït aùc, luaät phaùp khoâng theå phaïm, khoâng boû toân thaân, laäp phaùp cöùu ñôøi, ñöôïc ích lôïi to lôùn, caàn gì giöõ thieän rieâng mình, töï thuû hoä voâ söï? Ñôøi loaïn khoâng lo söûa sang, ngöôøi gaáp khoâng lo cöùu”. Nhöõng lôøi nhö theá laø cheâ traùch keû kheùo töï thuû hoä. Cuõng coù ngöôøi cheâ traùch ngöôøi thieän khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh raèng” Coù oaùn maø khoâng theå baùo, coù giaëc maø khoâng theå ñaùnh, khoâng trò noåi ñöùa aùc, khoâng söûa ñöôïc keû toäi, khoâng theå tröø loaïn cöùu

naïn, caàn gì maëc nhieân voâ ích”. Nhöõng lôøi nhö theá laø cheâ traùch ngöôøi thieän khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. Nhö keä noùi: Ngöôøi maø khoâng duõng kieän, Sanh ôû ñôøi maø chi, Thaân naïn maø khoâng cöùu, Nhö ngöôøi goã treân ñaát. Nhöõng lôøi leõ khoâng toát ñeïp nhö theá, goïi laø lôøi cheâ traùch ngöôøi khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. Caùc haïng Trôøi vaø ngöôøi ñeàu ñöôïc haûo tueä, trì giôùi, töï thuû hoä, khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh. Thöïc haønh caùc thieän phaùp aáy, thaân taâm ñöôïc an

42 2

oån, khoâng coù gì phaûi sôï haõi, khoâng noùng naûy böùt röùt, ñöôïc danh döï toát ñeïp, moïi ngöôøi yeâu kính. AÁy laø nhaém tôùi cöûa Nieát-baøn. Khi laâm chung, thaáy phöôùc thì taâm vui möøng, khoâng aâu lo, khoâng hoái haän, neáu chöa ñöôïc Nieát-baøn, thì hoaëc ñöôïc sanh vaøo theá giôùi chö Phaät, hoaëc sanh leân coõi trôøi, vì theá neân noùi laø ñöôïc haûo tueä, trì giôùi, töï thuû hoä, khoâng nhieãu loaïn chuùng sanh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.